

רבינו גרשום

ראומר אם מצורע הוא כו': ה"ג ואותו אשם טעון שיטיטה בצפון ומתן בחזנות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה כלומר ואותו אשם טעון שחיטה בצפון כדון [אשם] ראשם מצורע גמור דשחיטתו בצפון דאפי' יתא שלמים שלמים לא גאסר (שחיטתו) [אם נשחטו] בצפון ומתן בחזנות כחומר דאשם וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כחומר דשלמים ודמינו עליה חומרא תהייהו: ודאי הכי נמי מתיי לקרבן נידוריו כסמכויא לסוף ק"כ יום אלאא דרבי שמעון אית ליה מנתי: האי פירוש דספרי הכי גרסינן אף על גב דקא מפרק מר בשחיטת קדשים אימור דאמר ר' שמעון מייתי ומתני לבתחילה לתקוי גברא אבל בעלמא כו'. דתני רבנן בשחיטת קדשים היינו בסבסא וביחין בפרק כל הובחים אשם שנמערב בשלמים ר' שמעון אומר שניון ושחטו בצפון ואכלו כחומר שבתן ליום ולילה. אמרו לו אין מביאין קדשים לבית הפסול ואברקין כסמכויא אפי' חטא ר' שמעון כי אמר שמעון דאעבדו אבל לבתחילה אמר ר' שמעון ליה מביאין לעיבוי לפי שאין מביאין קדשים לבית הפסול דהא שנתעבדו תנן וקובני בהר הכי איבייהו ר' שמעון אמר למתות מביא וכו' דמשמע דאפי' לבתחילה קאמרו וקא מפרקי ליה שאני התם אמאי מביא לבתחלה ומתני דתקוני גברא הוא ששכחי האי מצורע להאכילוי בקדשים גברא אמר לרבי אביא למימר דמשמע באכילתו דכולהו מנחות אין נאכלות אלא ליום ולילה והלכך גבי מנחות כדפרשישן לעיל: לר' שמעון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא וקא מחי ט' חלות ורקיק אחד לחובתי ונמצא דקא מייתי עשרון אחד מב' עשרונין דבינין דקא מייתי עשרייה א' לחלות ועבדי עשרייה חלה אחת וט' רקיקין: והשתא כי מתני הכי נמצא דמטצור מנשרון דחלות ומעשרון דרקיקין חד עשרון לחובתו: ולוג א' מב' לוגין דהא בעשרון דחלות אינא דלוג ובעשרון דרקיקין חד לוג וכי מתני הכי הוי חד לוג בין החלות ורקיקין לחובתו: והאי פירוש נשתוב בספריים

קה:

רבי שמעון אומר למחרת מציא אשמו ולוגו עמו צידו כדין מאורע בשמיני שלו והוא יוס אחד וששים ומתנה עליו לפי שהוא ספק מאורע וחטאת מאורע שמעבדת טהרתו אינו יכול להציא מזהמה שאין חטאת בהמה בזה על הספק לפיכך יציא חטאת העוף ואם הוא עשיר יתכונ נכסיו לאחר ויהא עני ויציא קרבן עני דהיינו עוף ור"ש לטעמיה דאמר **במסכת ערין** (דף י'): אפי' היה עשיר בשעה שהביא ליפוריו או בשעת הצאת אשם והעני הכל הולך אחר החטאת ואפילו לתנאי דפלגיו עליה אינא לאוקומה להא דהנא ולפרושי יתכונ נכסיו לאחר מעיקרו ומתנה על חטאת העוף ואומר אם טמא הוא פירוש אש מאורע הוא הרי זו חובתו ואם לאו הרי זו ספקיו ואינא בקדשים מיד אכל לשמות יין וליתמלא למתים אינו יכול שאין ימי מור עולין לו לימי צרעמו כינר יעשה פירוש לדברי זן וזמא שאין מנריך לנקש אחד מן השוק לידור כנגדו כמיר כמו שמלריך רבי יוסעבד בפרק שני מירין (מיר טז:): סופר שלשים ומציא עולת בהמה ומגלת פי' ספק תגלחת טומאה וספק תגלחת טהרה דשמא מאורע היה ומיר טמא ולא עלו לו אחת מתגלחותיו למזירותיו רק מנרעמו שאין ימי מור עולין ממוך ימי צרעמו ולסוף שצעה אחר ימי טהרה צרעמו אינו יכול לגלג דשמא מיר טהור הוא אכל האזה לא צעי שכבר היה ושנה ואפילו לסוף י' אינו יכול לגלג עד שזרקו

עליו אחד מן הדמים ומציא חטאת העוף משום ספק תגלחת טומאה שאינו יכול להתחיל מנין מירות טהרה עד שיציא חטאתו כדפרשית ומתנה עליו כתנאי שלמעלה בתגלחת ראשונה והוא הדין שיש להמתות שאם אינו מיר עבשיו כלל שכלתה מזירותו מתגלחת שלמעלה העולה נדבה וחטאת העוף ספקיו אך התנא לא חש לפרש כל זו וסופר שלשים

יוס ומציא קרבנותיו שלמים ודאי ועולת בהמה ספק ומתנה עליה ואומר אם טמא הייתי בתגלחת שלישית העולה ראשונה נדבה וזו חובה וחטאת העוף מחובתי ואם טהור אני העולה ראשונה חובה וזו נדבה וחטאת העוף ספק והוא הדין נמי דמתנה אם כלתה מזירות מתגלחת שניה שתייהן עולת נדבה וחטאת העוף ספק אך לא חשש לפרש כך ושותה יין ומיטמא למתים תימנה להם לא הזכיר בקרבנות תגלחת רביעית זו חטאת [בהמה] שהרי ודאי מיר היה ועדיין לא הציא חטאת בהמהה בשום פעם ואם צאלו לפרש ירשא דברייתא ספק מיר ו' וספק אינו מיר כלל עבשיו (אבל מיר ודאי היה) ולכן לא יציא חטאת בהמה שהרי אינה בזה על הספק לא משממע הכי דל"כ הוה ליה לפרושי בדיהי ועוד א"כ בשלמים הוה ליה למתני תנאי או למייהו ו' ו' עולת נדבה או שלמי מיר ו' לענין [והמורס מהסן] דבזהי מזה ושוק ובהאי זרוע בשילה במה דברים אמורים בזמן שנדר שלשים אבל נדר שנים עשר חדש אוכל בקדשים לאחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה שנים ו' בזהו ענין ובזהוה שיטה שאמרתו מגלת לסוף שנה ו' בזהוה של סוף שלשים ובזהוה תנאי ולסוף שתי שנים ו' בשניה ולבסוף ו' שנים בשלישית ולבסוף ארבעה שנים ברביעית עומא בפקק ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים דתגלחת מאורע ודאי דוזה אסור גילוח דמיר ומיד כשיצא לפנינו מגלת ראשונה ובשניעי תגלחת שניה ובשמיני מכניס ידיו לבהונות ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ל"ז כך כמוד בתוספתא ונראה דגרסינן ששים ושצעה לפי שיטה שפירשנו טמא בודאי ומוחלט בפקק אוכל בקדשים ו' לאחר שלשים ושצעה יוס ושותה ביין ומיטמא למתים לאחר ע"ד יוס טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה וארבעים יוס: **אשם** זה יהא שצמי נדבה. וא"ת והא אמרינן בפרק איזהו מקומן (נחמס דף מו:): דאשם מאורע שני כניסים מקצלתו אה דסא אחר ציד ואחד בכלי ושלמים אמרינן דלריך שיקבל כל דמו של פר יוש לומר דתקוני גברא שאני כדאמרנין בפרק התערוצות (נחמס דף עו:):

ובמיכה. למי"ד אשם מאורע לאו דלאורייתא הוי באקפויי ידיו ואע"ג דשלמים צעו סמיכה גמורה ואשכתן בפקחים בפרק האשא (דף פט:): גזי חמשה שנתערבו עורות פסחיהן דנמנעין מלעשות פסח שני מחמת סמיכה משום תקוני גברא

המירו ולמי"ד דלאורייתא הוציר בחסם סמיכה וכן נסקים דצין שלמים צין אשם מאורע טעונין סמיכה ונסכים ומיהו נסקים מניינו למימר דנקט משום שאר אשמות דלא צעו נסקים: **ותנופת** חזה ושוק. תימנה דלא תני תנופה ממיים דצעי אשם מאורע דמתן בפרק כל המנחות בזהו מנא (נעל סא): **ונאכל** ציזם וציצה. ובתורה דאין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להמתות משום דצציא לחם וזלחם אי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפרק התודה (נעל פ:): **שבעינין** ליה צרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא. פי' בקונטרס לא איתפרש יוש לדקדק מדקסגר מדת יצא לא נתקדשה דמכשר שמי הלחם ולחם הפנים אצית פאגי שמעת מיינה דלא מייש בעשרון משמי עשרונות ומיהו לוג אחד מצ' לוגין לא שמעינן מיינה דכולהו מורו במדת הלל דנתקדשה:

הרי עלי עשרון פרק שלשה עשר מנחות

רבי שמעון אומר למחרת של יוס ששים מציא אשמו כו': **ושמיטפו בלפון**. כשאר אשמות: **ומתן בהונות**. כדין אשם מאורע: **וסמיכה ונסכים וטנופת מזה ושוק**. כחומר שלמים: **ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה**. ד' שמא אשם הוא: **ואע"ג** (ב) **דאמר מר בשחיטת קדשים**.

בפרק כל הזבחים שנתערבו בנחלות הממות (דף עו:): **אימר דאמר ר"ש מיייתי ומתני לבסחילה לתקוני גברא**. כגון האף דצללא הכי אסור למיכל בקדשים דשמא מאורע הוא: **אבל בעלמא**. כגון התם בזבחים דמיירי דאשם שנתערב בשלמים דקאמר ר"ש התם כולן ויכלנו כחומר שצנה שיהו כולן נאכלין ליום ולילה כאשם וכולן טעונים סמיכה ונסכים ויעצב אין לבסחילה לא: **דקא ממעט בנאילתן**. דשמא שלמים הן וזמן אכילתן שני ימים ולילה אחד וכיון דאשם אינו נאכל אלא ליום ולילה והמורס שורף נמנא מציא קדשים לבית הפסול שלא כדון אבל מנחות הללו זמן אכילתן שיה אפילו לבסחילה נמי: **ולרבי שמעון דאמר מחלה כלום כו'**. ומוקמא מתנימין אליביה ובגון דמיייתי ומתני שניטרפו חלות מעשרין זה לפי מה שנדר ורקיקין מעשרין זה לפי מה שנדר: **הא קא מייסי**. השמא עשרון ו' מזה קאת ומזה קאת וקא מערב שמי מנחות בדידי דדידי ואיהו לא נדר אלא חדא מנחה לאיחוי חד עשרון וחד לוג ומיפליגיה לתלות ורקיקים: **שמעינן ליה לר"ש דאמר**. המציא מנחה והציא שני עשרונים ושני לוגין ואמר חזיו של זה זה ותלוי

של זה לחובתי והשאר נדבה יא' ולא תתפרס לן היכא: **ומיקמץ הכי קמץ**. לזהוה מנחה שהוא מלטרף שמי מנחות למנחה אחת ו': **והא בעי מיקמץ כו'**. דאי חדא מנחה של חלות ורקיקין אמר הוי צעי איחוי חלות ורקיקין ולפומתן בכלי אחד ולקמון משניהם קומץ אחד: שמעינן

יוס ומציא קרבנותיו שלמים ודאי ועולת בהמה ספק ומתנה עליה ואומר אם טמא הייתי בתגלחת שלישית העולה ראשונה נדבה וזו חובה וחטאת העוף מחובתי ואם טהור אני העולה ראשונה חובה וזו נדבה וחטאת העוף ספק והוא הדין נמי דמתנה אם כלתה מזירות מתגלחת שניה שתייהן עולת נדבה וחטאת העוף ספק אך לא חשש לפרש כך ושותה יין ומיטמא למתים תימנה להם לא הזכיר בקרבנות תגלחת רביעית זו חטאת [בהמה] שהרי ודאי מיר היה ועדיין לא הציא חטאת בהמהה בשום פעם ואם צאלו לפרש ירשא דברייתא ספק מיר ו' וספק אינו מיר כלל עבשיו (אבל מיר ודאי היה) ולכן לא יציא חטאת בהמה שהרי אינה בזה על הספק לא משממע הכי דל"כ הוה ליה לפרושי בדיהי ועוד א"כ בשלמים הוה ליה למתני תנאי או למייהו ו' ו' עולת נדבה או שלמי מיר ו' לענין [והמורס מהסן] דבזהי מזה ושוק ובהאי זרוע בשילה במה דברים אמורים בזמן שנדר שלשים אבל נדר שנים עשר חדש אוכל בקדשים לאחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה שנים ו' בזהו ענין ובזהוה שיטה שאמרתו מגלת לסוף שנה ו' בזהוה של סוף שלשים ובזהוה תנאי ולסוף שתי שנים ו' בשניה ולבסוף ו' שנים בשלישית ולבסוף ארבעה שנים ברביעית עומא בפקק ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים דתגלחת מאורע ודאי דוזה אסור גילוח דמיר ומיד כשיצא לפנינו מגלת ראשונה ובשניעי תגלחת שניה ובשמיני מכניס ידיו לבהונות ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ל"ז כך כמוד בתוספתא ונראה דגרסינן ששים ושצעה לפי שיטה שפירשנו טמא בודאי ומוחלט בפקק אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ע"ד יוס טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה וארבעים יוס: **אשם** זה יהא שצמי נדבה. וא"ת והא אמרינן בפרק איזהו מקומן (נחמס דף מו:): דאשם מאורע שני כניסים מקצלתו אה דסא אחר ציד ואחד בכלי ושלמים אמרינן דלריך שיקבל כל דמו של פר יוש לומר דתקוני גברא שאני כדאמרנין בפרק התערוצות (נחמס דף עו:):

ובמיכה. למי"ד אשם מאורע לאו דלאורייתא הוי באקפויי ידיו ואע"ג דשלמים צעו סמיכה גמורה ואשכתן בפקחים בפרק האשא (דף פט:): גזי חמשה שנתערבו עורות פסחיהן דנמנעין מלעשות פסח שני מחמת סמיכה משום תקוני גברא המירו ולמי"ד דלאורייתא הוציר בחסם סמיכה וכן נסקים דצין שלמים צין אשם מאורע טעונין סמיכה ונסכים ומיהו נסקים מניינו למימר דנקט משום שאר אשמות דלא צעו נסקים: **ותנופת** חזה ושוק. תימנה דלא תני תנופה ממיים דצעי אשם מאורע דמתן בפרק כל המנחות בזהו מנא (נעל סא): **ונאכל** ציזם וציצה. ובתורה דאין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להמתות משום דצציא לחם וזלחם אי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפרק התודה (נעל פ:): **שבעינין** ליה צרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא. פי' בקונטרס לא איתפרש יוש לדקדק מדקסגר מדת יצא לא נתקדשה דמכשר שמי הלחם ולחם הפנים אצית פאגי שמעת מיינה דלא מייש בעשרון משמי עשרונות ומיהו לוג אחד מצ' לוגין לא שמעינן מיינה דכולהו מורו במדת הלל דנתקדשה:

כרצו

אחד ולוג אחד והקריש שני עשרונים וכו' לוגין וחביא אותן עשרונים בשני כלים והפריש מהן חצי עשרון מכלי זה וחצי עשרון מכלי זה (משני עשרונים כגון דמהני ב' עשרונות הפריש חד עשרון לחובתו והי' עבדי בשני לוגין יצא: ומיקמץ היכי קמץ. הא קא מייתי עשרון לחלות ועשרון לרקיקין הא אימא (אימר) מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר היינו חד עשרון ולא בעי אלא חד קומץ לתרוייהו: לעולם דרבינו למיקמץ) דקמין ב' קצצים חד דחלות וחד דרקיקין ומתי ואמר [אין] חלות לחוד כי אלא חד ומחצה רקיקין ליהוי ההוא קומץ חלות ורקיקין בהדי דהך תנאי [ומהני] דרמי נאילו קמץ חד קומץ לחוד מתרוייהו: הך תנאי מאי אתני ליה הא בעי למיקמץ חד קומץ [וקא קמין] ב' קומצין: א"ל דאי מאי למיקמץ מחלות [שיהון] ארקיקין דשמעינן לר"ש בברייתא דאמר [דיחבא] דגדר מחצה חלות ומחצה רקיקין ומייתי לזו בחד מנא וכי קמץ ועלה בידו מאתח על שניהם יצא דיכול לקמון מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות:

מסורת הש"ס

6) [נעיל סג: וס"ז, ס] 5) ז"ל שלמי נדבה. 9) ק"ק, א) כאותו כו' וכאוחה כו'. 7) ק"ק, ד) ז"ל כאותה כו' וכלאו כו'. 7) ק"ק, כאותה כו' וכלאו כו'. 7) ק"ק, ס) כ"שנייה וכן כפלישית וכן כרביעית. 7) ק"ק.

הגהות הב"ח

6) ב"ב ור"ר ש דאמר: 7) רש"י ד"ה וס"ג דקמפוריך מר בשחיטת:

מוסף רש"י

שחיטה בצפון ומתן בחזנות. כחומר אשם וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק. כחומר שלמים [ובחזית שו ובכני' נדה ע.].

שיטה מקובצת

6) ואע"ג דקאמר מר אימר דאמר. מחמת ואע"ג עד תיבת אמר ליה רב פסא וזה פי' מרבנן בסוראי: 7) משני עשרונין: 8) לוגין. פי' דהתי בעי חד עשרון וחד לוג ומפלגין לחלות ולרקיקין וקא מצריך מעשרין ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקין. וזה מרבנן בסוראי: 9) לילה עד צנות: 10) עשרון אחד שמיני עשרונות: 11) אחת וכעי שני קצצים חדא לחובה וחדא לנדבה דאמר: בסוף שמעתי: 12) ספק מיר טמא: 13) למיחוי שלמי: 14) דלענין מורס מהם: 15) לאחר שבעה ושלמים שותה ביין ומטמא למתים: 16) לאחר שבעים וארבעה ימים טמא בדיאי ומוחלט בדיאי אוכל בקדשים לאחר: 17) א"ת כגון ועד סוף התפסחת קמץ כדאמר ונאבדו וחדל על דאברין חידושי הרגמיה ואומר אם צורע אחד (וכי נכנסו) ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בחזנות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כחומר שלמים ודמינו עליה חומרא תהייהו: ודאי הכי נמי מתיי לקרבן נידוריו כסמכויא לסוף ק"כ יום אלאא דרבי שמעון אית ליה מנתי: (והאי פירושא דספרי הכי גרסינן אפי' על גב דקא מפרק מר בשחיטת קדשים אימור דאמר ר' שמעון מייתי ומתני לבתחילה לתקוי גברא אבל בעלמא כו'.): לר"ש דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא וקא מחי ט' חלות ורקיק אחד לחובתי ונמצא דקא מייתי עשרון אחד מב' עשרונין דבינין דקא מייתי עשרייה חלה אחת וט' רקיקין: והשתא כי מתני הכי נמצא דמטצור מנשרון דחלות ומעשרון דרקיקין חד עשרון לחובתו: ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקין ויבת תרוייהו הוי חד עשרון לחובתו: א"ל דאי מצי הכי עבדי לצרף וחובתי משני עשרונים דשמעינן לר"ש בברייתא דאמר שאם הביא עשרון אחד משני עשרונים כגון אף נדר עשרון

^[1] למי"ד אשם מאורע לאו דלאורייתא הוי באקפויי ידיו ואע"ג דשלמים צעו סמיכה גמורה ואשכתן בפקחים בפרק האשא

^[2] גזי חמשה שנתערבו עורות פסחיהן דנמנעין מלעשות פסח שני מחמת סמיכה משום תקוני גברא

^[3] המירו ולמי"ד דלאורייתא הוציר בחסם סמיכה וכן נסקים דצין שלמים צין אשם מאורע טעונין סמיכה ונסכים ומיהו נסקים מניינו למימר דנקט משום שאר אשמות דלא צעו נסקים:

^[4] ותנופת חזה ושוק. תימנה דלא תני תנופה ממיים דצעי אשם מאורע דמתן בפרק כל המנחות בזהו מנא (נעל סא):

^[5] ונאכל ציזם וציצה. ובתורה דאין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להמתות משום דצציא לחם וזלחם אי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפרק התודה (נעל פ:):

^[6] שבעינין ליה צרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא. פי' בקונטרס לא איתפרש יוש לדקדק מדקסגר מדת יצא לא נתקדשה דמכשר שמי הלחם ולחם הפנים אצית פאגי שמעת מיינה דלא מייש בעשרון משמי עשרונות ומיהו לוג אחד מצ' לוגין לא שמעינן מיינה דכולהו מורו במדת הלל דנתקדשה: